

הלוחם נגד האסלייה ערך טקס למען מישטר האסלייה הגיועני

שני סרטים שהוקרנו בשבוע שעבר עליידי הטלוויזיה הישראלית שימשו כתיזוכור למה שמתרחש במדינה היחידה בעולם שבה שולטת עדיין רישמית תורת-הגזע הפאשיסטית הנאצית.

הסרט הראשון, אוהבים בעיר, תיאר את אהבתם העדינה והמרגשת של צעירה בת-עורבות, ציבוענית על פי המינוח הגוועני של דרום-אפריקה, עם אורח לבן, מרדן מגרמניה. בסוף הסרט נעצרים שני האוהבים כצורה ברוטאלית, בעוון הפרת החוקים לשמירה על טוהר-הגזע, שהם העתק לחוקי הריינהג' של אדולף היטלר.

הסרט השני היה מותחן. הוא תיאר את מעשייה-הרצח של מוסר-המוריעין הדרום-אפריקאי, כדי למנוע הפצת ידיעה ברבר רכישת גאונים מרעילים לשימוש נגד האוכלוסייה השחורה. הקרינה הטלוויזיה סיפור-הרשות: עריית אשקלון ערכה טקס חגיגי לרגל כריתת ברית של אחיסתאומות עם העיר פורט-אליונת בדרום-אפריקה.

נירנברג לספרדים. חתן השימי' חה היה אלי רייזן, ראש עריית אשקלון מטעם תמ"י — רשימה שקמה כדי להילחם באפלייה עדתית. אילו היה רייזן חי בדרום-אפריקה, היה מסוגל כ-ציבועני. אילו קשר קשרי-אהבה עם צעירה אשכנזית, היה נשלח למאסר של שנים.

עורכי הטקס הצטיירו מראש באלבי: ראש עריית פורט-אליונת הוא יהודי, וממנה למדיניות הגנדי ענית. אולם זהו תירוץ בילבד. הטקס נערך בין ערים, לא בין פרטים, והוא כא כחלק ממאמץ מכוון להכשרת דרום-אפריקה בענייני הציבור הישראלי. למאמץ זה שותפות הן ממשלת-בניין, הן המערך וחברות-הענק ההסתדרותיות. העושות עסקים מצויינים בי ארץ הריכוז והאפלייה.

בעת הטקס התפלגה הקהילה היהודית הדרום-אפריקאית, השוכנת באשקלון. חלק מאנשיה השתתפו בטקס, אך עשרות אחרים עמדו בחוץ והפגינו נגד האירוע המכשיר.

מיפלגות

רקח בין המצרים

מה קורה באשר הנאמנות למוסקוה מתנגשת עם המאוויים הלאומיים של חבריה הערביים?

ערפאת עצמו הודה לי שאיפשרתי לו להכיר כוחות-שלוש ישראלים ולשוחח עימם, ציין בגאווה מנהיג רק"ח, תופיק טובי, בראיון בחארץ. הוא התייחס לפגישה שנערכה שבוע לפני כן בפרגא. בוועידה של תנועת השלום הפרויקטומניסטית. מישלחת שכללה, מלבד אנשי רק"ח, את בימאי הסרטים יהודה (ג'אד') נאמן וסרברן השוות אנטולי יבלונקה נפגשה עם ערפאת באשקלון חצי שעה. בשעת הפגישה קם ערפאת ונישק את יבלונקה. על רקע המאורעות בבקאע, היה עצם קיום הפגישה אקט של הפגנה מצד ערפאת. בצורה זו הצהיר שברעתו להמשיך במדיניותו, הכוללת דרשיה עם כוחות-השלום הישראליים.

מדבריו של טובי יכול להתקבל הרושם כאילו הוא רואה את עצמו כקבלן הפגישות בין מנהיגים פלסטיניים וכוחות-השלום הישראליים. בכך אין כל ממש. ערפאת כבר נפגש ארבע פעמים כעבר עם ישראליים, מהן שלוש פעמים עם ציונים.

מניין בא הריח - מחעיתון או מהדג?

בחריה, לפחות. גם המפלגה הקומוניסטית הפלסטינית בשטחים הכבדים, שהשמיעה תחילה תמיכה במורדים, חזרה בה כמהרה ונקטה עמדה ניטרלית, נוסח מוסקוה. יתכן שעמדה זוהירה זו תאפשר לרק"ח לצאת מן העניין בשן ועין. אך הפרשה מדימה שוב את עובדת-היסוד הקובעת את מהלכה של מיפלגה זו: היא הולכת אחרי מוסקוה באש ובמים, וכאשר מוסקוה משנה את הקו שלה בעניין מהותי, כמו בעניין הפלסטיני, אין לרק"ח ברירה אלא לשנות גם היא את עמדותיה כו במקום.

בחריה, לפחות. גם המפלגה הקומוניסטית הפלסטינית בשטחים הכבדים, שהשמיעה תחילה תמיכה במורדים, חזרה בה כמהרה ונקטה עמדה ניטרלית, נוסח מוסקוה. יתכן שעמדה זוהירה זו תאפשר לרק"ח לצאת מן העניין בשן ועין. אך הפרשה מדימה שוב את עובדת-היסוד הקובעת את מהלכה של מיפלגה זו: היא הולכת אחרי מוסקוה באש ובמים, וכאשר מוסקוה משנה את הקו שלה בעניין מהותי, כמו בעניין הפלסטיני, אין לרק"ח ברירה אלא לשנות גם היא את עמדותיה כו במקום.

עיריות

מסתנים למימון

הליכוד משהה את קבלת חוק מימון בחירות לרשויות המקומיות, כדי להקשות על המערך.

למרות שהבחירות לרשויות המקומיות ייערכו בעוד פחות מארבעה חודשים, כ-25 באוקטובר, נמצא המטה המוניציפלי של המערך בקשיים כספיים רציניים. אנשי המערך הניחו, שהליכוד ירוז את חקיקת חוק מימון בחירות לרשויות המקומיות, אך אלה משהים ורוחים מיום ליום את הטיפול בחוק. הסיבה היא פשוטה. החוק נותן כסף למיפלגות על-פי מפתח תוצאות הבחירות בשנת 1978. מפתח זה אינו מחמא למיפלגת השילטון. היא זכאית לקבל רק 28 אחוזים מהנתח בעוד שהמערך יקבל יותר מ-50 אחוז. הסכום הכולל שיועד לחוק הוא חצי מיליארד שקל.

הדוברים יוקדים לבסוף בקרב חברי המטה לבחירות המוניציפליות של הליכוד הסתמנה מגמה שלא לאפשר לחוק לעבור. ההנחה היא, שהמיפלגות השילטון תוכל להסתדר בערים ובעיירות שבהן מתמודדים אנשיה בעזרת תמיכה מקומית, מה גם שמפתח החלוקה עונה על הישגיהם לפני חמש שנים ולא על מה שלרעתם צפוי עתה. המתנגדים העיקריים לעיכוב חקיקה הם דווקא השותפים הוותיקים בקואליציה, אנשי המפלגה, תמי ואגור דתי-ישראלי, הוואים למעט יותר מ-15 אחוז מהקצבה. ההודעות שהופנו לסגן-השר חיים קופמן והשר יצחק מודעי, ראשי מטה הליכוד, היו חדות משמעות: המיפלגות הקטנות יוקעות לכסף והן לא יסכימו לתרגילי הסחבת של הליכוד. יושבראש המטה המוניציפלי של המערך, מרדכי (מוטה) גור, נזעק לברר מה יעלה בגורל ההקצבות. כאשר נתקל בתגובת אנשי הליכוד עלה במחשבו רעיון חדש. נציגי המערך מציעים עתה לליכוד הצעת חקיקה, שבה יחולק הכסף על-פי תוצאות

ובחירות האחרונות, אלא על פי חישוב שונה, הלוך בחשבון גם את התוצאות האפשריות בבחירות הקרובות. גם על הצעה זו, שאנשי המערך טוענים שהיא ותרגילי מאין כמוה, לא ניתנה עדיין תשובה חיובית חד-משמעית מצד הליכוד. יקבלו יותר. בשבוע החולף ערכו שני המחנות הגדולים כינוסים ארציים של מועמדיהם לבחירות לרשויות המקומיות. בעוד שהמערך התכנס באולם אוהל-שם בתל-אביב, ישבו אנשי הליכוד בקריית-גת. בשני הכינוסים נשאלה שוב ושוב השאלה מתי יורום כסף למטות. מועמדים אחרים הצביעו על הסכנה האפשרית במימון הבחירות על-ידי גורמים פרטיים. לדעתם יפכו חלק מהנבחרים לנציגיהם של בעלי-הון ולא נציגי הציבור. בכינוס הליכוד אף הוזכרו ערים ועיירות שבהן קיימת סכנה ממשית לניצול המועמדים על-ידי טיפוסים מפוקפקים. השבוע התחדשו כמלוא המרץ המגעים בין הליכוד והמערך לגבי החקיקה. המגמה המתסתמת היא שהחוק יעבור, והליכוד יקבל יותר מכפי שמגיע לו.

צה"ל

ידיאו צבאי

למערכת החינוך והתעמולה של צה"ל מיתוסם נדבך נוסף.

במיפקדת קצידי-חינוך ראשי של צה"ל נשלמות ההכנות לתוכנית שהמיפקדה הצבאית עדיין לא התנסתה בשמירתה: הפקת סרטי וידיאו שיופצו בין יחידות צה"ל, ושישמשו למטרות חינוך והסברה על-פי ההגדרה הרישמית, ולמטרות תעמולה למעשה.

בחדושים האחרונים, בעיקר בעיקבות המלחמה בלבנון, צויידו יחידות רבות של צה"ל במכשירי טלוויזיה צבעוניים, כשמצורף אליהם מיכשור להקרנת סרטי וידיאו. מישור במיפקדת קצידי-חינוך ראשי החליט כי מוטב שהחיילים לא ישתמשו במכשירים רק לצורך צפייה במערכונים ובסרטי פעולה שמספק הצבא, או בסרטים פרנוגרפיים שמביאים חיילי המילואים מהבית. אפשר להשתמש במכשירים גם לצורך חינוך.

הצרה היא, שאין שום פיקוח ציבורי-חינוכי על החינוך, ההסברה והתעמולה שמחליטים שילטונות צה"ל להקרנות לחיילים, ולמעשה יכול הצבא לעשות בתחום זה ככל העולה על רוחו. תוכנית לטווח ארוך? מערכת הסיימט הוויריאו נוספת על המערכות הקיימות כבר בתחום זה: גלי צה"ל, השבועון בתנתו, ותוכנית הטלוויזיה שאותה מפיק צה"ל בכל יום אחרי

הצהרים ביחד עם הטלוויזיה הלי-מורית. למעשה, יוצר כאן הצבא ערוץ תיקשורת, חינוך ותעמולה מקביל ונוסף על הערוץ הממלכתי, כלי שתהיה לכך שום הצדקה מבחינת צורכי הביטחון של המדינה, שאותם צריך צה"ל למלא.

היו אלה הצבאות של בעלות הברית כמילחמת-העולם השנייה, שהנהיגו לראשונה מערכת תיקשורתית מעין זו. אלא שאז היה הדבר נחוץ. החיילים האמריקאיים והבריטיים נלחמו באי-רופה, בדרום-מזרח אסיה, במיזרח התיכון ובאיי האוקיאנוס השקט. הם היו מרוחקים מאוד ממולדתם, לא קיבלו עיתונים כמעט, ולא קלטו שידורי רדיו וטלוויזיה. הצבא נאלץ לספק את צורכיהם בתחומים אלה. אך איזו הצדקה יכולה להיות לקיומה של מערכת עניפה מעין זו במדינת ישראל, שבה יש לחיילים מגע יומיומי ומתמיד עם המערכת התיקשורתית האזרחית? ואולי מכין מישור את הקרקע לכך שיהיה צורך לשגר את צה"ל לאתרי לחימה רחוקים יותר מהרי השוף שבלבנון?

ירידים

התניה נגמרת

ביטול ירידי-מיגרשים ענק בגדה מסמל תקופת שפל במבצרת קרקעות.

קבלנים ומתווכים, העוסקים במכירת קרקעות בגדה המערבית, חיכו זמן רב לחופשת-הקיצ. פירסומים ויועצי-תיקשורת הסבירו להם שבחודשים אלה תגדל לאין שיעור מכירת אדמות בשטחים — הסיבה — במשפחות יוצאות לבלות בחיקהטבע, וכן ניתן יהיה להביא אותן בנקל לאתרי הבניה מעבר לקהירוק.

עתה יודעים כל הקשורים לענף ששוק מכירת הקרקעות מת לגמרי. פנאים, שעמד להיפתח החודש בסיוע מישרד-החקלאות, בוטל. המארגנת, סיגלית פריאל, מומחית לאירגון יריד דירות לדוגמה ואתרי-בניה, הגיעה למסקנה שהיריד יהיה כישלון. בדיקה דיגיטית שערכה לגבי מכירות אפי-שירותי הוכיחה שהעסק נרדן וכישלון. במכירת הקרקעות נובעת מגורמים שונים. הפירסומים על כך שישוברים שונים לא אושרו כלל על-ידי הגורמים המיישבים השפיעו לא מעט. גם העובדה שרוב הקרקעות המוצעות למכירה אינן שייכות למוכרים, ואי-אפשר לרשמן בטובו הרתיעה קונים, ובנוסף לכך מסתבר כי במקור מות שבהן בוצעה החצלה מכירה חלקית ישנם עיכובים רציניים בהתחלות בנייה פרטיות וציבוריות.

ישראלים, שראו בקניית קרקע דרך נוספת להשקעה ריווחית, הגיעו למסקנה שהעסק אינו כדאי. אני לא מוכן לשים את כספי על קרן הצבאי, אמר אחד מהם, שחור למישרד-קבלנים גדול בתל-אביב ודרש לבטל חוזה על קרקע לבניית וילה, למטרות תשלום חודשי קטן יותר. הלקוח נדחה, אך כאשר איים שיפנה לערכאות מיהרו לבטל בבקשתו את החוזה והחזירו לו את כספו.

כתוצאה מהשפל ירדו מחירי הקרקעות והדירות למחירים חסרי תקדים. במישרדי השיכון והחקלאות שוקלים פירסום מידע על הטבות מפליגות לכאם לגדה, אך הקשורים לנושא חוששים שגם הטבות אלה לא יביאו ישראלים נוספים לשטחים הכבושים.

אחד הפקידים המטפלים בנושא במישרד-השיכון, הביע חשש שגל הקונים בא אל קיצו. לדעתו, ולצדדי, כל הפטריוטים, הספסרים ואוהבי איכות-החיים כבר רכשו מה שהצטענו להם. מרוב כסף הכל ב-30 עד 40 אף איש. אנו חושבים שאלה הם כל הישראלים שהיו מוכנים לגור בגדה המערבית. אני חושב שיהיה צריך לומר משו לשרים המטפלים בייחוד הגדה. אין יהודים למיבצע שלהם.